

РЕШЕНИЕ

№ 27157

гр. София, 06.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 10 състав, в публично заседание на 11.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариета Райкова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **4690** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на глава десета от АПК, във връзка с чл. 118 от КСО.

Образувано е по жалба на Т. С. Р. чрез адв. П. Т.– САК срещу Решение № 2153-21-110 от 30.03.2026г. на директора на ТП на НОИ – С.-град, с което е отхвърлена жалбата му против Разпореждане № [ЕГН]/8 от 03.02.2026г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване.

Жалбоподателят навежда доводи за незаконосъобразност на оспореното решение, с оглед допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и нарушение на материалните разпоредби, както и несъответствие с целта на закона. Иска се неговата отмяна.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, се явява лично и с адв. Т., който поддържа жалбата по наведените в нея основания. Моли оспореният акт да бъде отменен. Депозирани са писмени бележки с аргументи, сходни на изложените в жалбата.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ С.-град, редовно призован, се представлява от юрк. П., който оспорва жалбата като неоснователна и недоказана. Моли съда да остави решението на административния орган в сила, тъй като за процесния период 2000-2006г. жалбоподателят не е от персоналия обхват на чл.69, ал.6 КСО. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Представени са писмени бележки в подкрепа на изложените доводи.

Административен съд София-град като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

Със заявление с вх. № 2113-21-6203 от 03.09.2025г. жалбоподателят е поискал да му бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. Към заявлението са представени:

Удостоверение обр.1 №02-4402/14.07.2025г. от ДА "Архиви" В.Т., Удостоверение № 335/17.08.1998г. от поделение 13050-С.; Удостоверение № 848/30.04.2000г. от поделение 13600-С. и удостоверение УП-3 изх.№ 764р-9018/20.08.2025г. от СДПБЗН-МВР.

С Разпореждане №[ЕГН] от 16.09.2025г. е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 26.08.2025г. на основание чл.69, ал.2 КСО.

С Разпореждане №[ЕГН] от 28.10.2025г. личната пенсия за осигурителен стаж и възраст е изменена от 26.08.2025г. пожизнено по чл.99, ал.1, т.2 б.д КСО във вр. с чл.10, ал.2 НПОС.

С жалба вх.№ 1023-21-1843 от 05.12.2025г. жалбоподателят Р. отправил искане за преразглеждане на осигурителният стаж, зачетен при отпускане на пенсията му от трета категория труд за периода 21.04.2000-31.12.2006г.

С Разпореждане № [ЕГН]/8/03.02.2026г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване на Т. С. Р. е отказано изменение на личната пенсия за осигурителен стаж и възраст. Изложени са мотиви, че длъжностното лице по пенсионното осигуряване правилно е категоризирало труда на жалбоподателя Р. за периода 21.04.2000-31.12.2006г. от трета категория, съобразявайки данните от пенсионната преписка- УП-3 изх.№ 764р-9018/20.08.2025г. от СДПБЗН-МВР и Регистъра на осигурените лица, от които данни се установява, че за жалбоподателя са подадени данни за осигурителен стаж и осигурителен доход от дирекция „Гражданска защита“- област С. за положен труд за периода по трудово правоотношение при условията на трета категория труд (а от 01.01.2007г. до 28.09.2009г.- от първа категория труд). Посочено е, че съгл. пар.4 ПЗР от Закона за защита при бедствия /обн. Дв.бр.102/19.12.2006г./ е приета нова ал.4 в чл.69 КСО, според която служителите в главна дирекция „ Национална служба гражданска защита“ при МДПБА, изпълняващи някои от дейностите по чл.71, ал.1, т.3-6 от Закона за защита при бедствия, при прекратяване на правоотношението придобиват право на пенсия, независимо от възрастта, при 25 години осигурителен стаж, от който две трети действително изслужени в системата на гражданската защита или ако са прослужили 15 години на длъжност водолаз.

Посочено е, че за претендиращия период служителите на дирекция „Гражданска защита“ не са лица по чл.69, ал.4 /сегашна ал.6/ КСО, поради което няма основание за категоризиране на осигурителния им стаж от първа категория съгл. чл.17, ал.2 НПОС. Разпоредбата на чл.71 от Закона за защита при бедствия е в сила от 23.12.2006г. и е отменена от 25.12.2009г., като от тази дата със Закона за изменение и допълнение на ЗМВР е приета разпоредбата на чл.52д от ЗМВР.

С оглед горното е изведено, че вписаното в обр.УП-3, че жалбоподателят е изпълнявал длъжности съгл. чл.69, ал.6 КСО, чл.71, ал.1, т.3-6 ЗЗБ и чл.52д, ал.2, т.1, б. "в", "г", "д" и „е“ ЗМВР е относимо към категоризирането на труда единствено за периодите, през които са действали посочените разпоредби, като именно за тези периоди е отчетен осигурителен стаж от първа категория труд.

След надлежното съобщаване на разпореждането, Т. Р. е депозирал жалба, намирайки, че осигурителния му стаж за периода 20.04.2000-31.12.2006г. следва да бъде определен като първа категория труд.

С Решение № 2153-21-110 от 30.03.2026г. на директора на ТП на НОИ С.-град жалбата е оставена без уважение като неоснователна. В решението органът е изложил мотиви, че няма правно основание трудът, положен преди 23.12.2006г., да бъде зачетен като осигурителен стаж от първа категория. Проследено е хронологично изменението на чл.69 КСО, както и създадената нова т.3 в чл.17, ал.1 от Наредбата на пенсиите и осигурителния стаж, датата на влизането ѝ в сила, като е заключено, че цитираните приложими норми са материалноправни, нямат обратно действие за настъпили юридически факти преди влизането им в сила, поради което не се отнасят за труда, положен преди 23.12.2006г.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния срок по чл. 118, ал. 2 от КСО, от надлежна страна по чл. 118, ал. 1 от КСО, срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Съобразно задължението на съда по чл. 168, ал. 1 от АПК настоящият състав следва да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган в рамките на предоставените му правомощия съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО. Потвърденото разпореждане също е издадено от компетентен орган – длъжностно лице по пенсионното осигуряване в НОИ.

Оспореното решение отговаря на изискванията на чл. 117, ал. 3 от КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 от АПК. Същото е издадено при спазване на законоустановената форма. Решението на директора на ТП на НОИ е подробно мотивирано, като в него са изложени ясни и конкретни правни и фактически основания за издаването му. Не се констатира съществени нарушения на процесуалните правила, поради което следва да бъде преценено съответствието на издадения акт с приложимия материален закон.

Относно спазване на материалноправните разпоредби и целта на закона, съдът намира следното:

Съгласно актуалния вид на чл. 69, ал. 6 КСО (Нова - ДВ, бр. 102 от 2006 г.; предишна ал. 4 - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г., изм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г., изм. - ДВ, бр. 88 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г., предишна ал. 5 - ДВ, бр. 99 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г., изм. - ДВ, бр. 53 от 2014 г., изм. - ДВ, бр. 61 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Служителите в Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" на Министерството на вътрешните работи, изпълняващи някои от дейностите по чл. 17, ал. 2, т. 6 от Закона за Министерството на вътрешните работи, придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени в системата на гражданска защита.

Актуалният вид на чл. 17 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, представлява следното: (1) (Изм. - ДВ, бр. 25 от 2004 г.) За осигурителен стаж при пенсиониране на лицата по чл. 69 КСО се зачита:

1. (изм. - ДВ, бр. 13 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г.) изслуженото време по чл. 69, ал. 1 КСО;
2. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2008 г., в сила от 01.01.2008 г.) изслуженото време по чл. 69, ал. 2 и 3 КСО;
3. (нова - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.01.2016 г.) изслуженото време по чл. 69, ал. 5 и 5а КСО;
4. (нова - ДВ, бр. 17 от 2008 г., в сила от 23.12.2006 г., изм. - ДВ, бр. 33 от 2013 г., в сила от 01.01.2013 г., предишна т. 3 - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.01.2016 г.) изслуженото време от лица, изпълняващи дейности, посочени в чл. 69, ал. 6 КСО;
5. (нова - ДВ, бр. 13 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 33 от 2013 г., в сила от 01.01.2013 г., предишна т. 4 - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 01.01.2016 г.) изслуженото време по чл. 69, ал. 7 КСО.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2011 г., в сила от 01.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 33 от 2013 г., в сила от 01.01.2013 г.) Осигурителният стаж по чл. 69 КСО се зачита за първа категория труд.

Безспорно се касае за материалноправни разпоредби и правилно е да се съобрази тяхното

съдържание към момента на полагания спорен стаж на жалбоподателя, като всъщност спора е правен- дали претенцията на жалбоподателя би представлявала обратно действие на нормите, влезли в сила на 23.12.2006г., което не е предвидено с изменението на чл.69, ал.4 КСО или към момента на влизане в сила на чл. 69, ал. 4 КСО жалбоподателят е бил носител на неприключило служебно правоотношение, попадащо в приложното поле на новата нормативна уредба.

Съгласно чл.69, ал.4 КСО (нова, обн. ДВ.бр.102/2006г., в сила от 23.12.2006г.) е предвидено служителите в Главна дирекция „Национална служба „Гражданска защита“ на МДПБА, изпълняващи някои от дейностите по чл.71, ал.1, т.3-6 от Закона за защита при бедствия, при прекратяване на правоотношението да придобиват право на пенсия независимо от възрастта, при 25 години общ осигурителен стаж, от който две трети действително изслужени в системата на гражданска защита, или ако са прослужени 15 години на длъжност „водолаз“.

С последващо изменение – ДВ.бр.109/2007г. въпросната алинея 4 е станала алинея 5, като е променено наименованието на министерството и е посочено, че ГД „Национална служба „Гражданска защита“ е към Министерство на извънредните ситуации (заб.понастоящем ал.5 е ал. 6 с вече посоченото по-горе съдържание, като с ред. Дв.бр.99/2012г., в сила от 01.01.2013г., е извършена замяна на текста на чл.71, ал.1, т.3-6 от Закона за защита при бедствия с чл.52г, ал.2, т.8 и 9 от ЗМВР(отм.), като този текст впоследствие е заменен с чл.17, ал.2, т.6 от ЗМВР)

Съответно, чл.71, ал.1, т.3-6 от Закона за защита при бедствия (отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) е уреждал следните дейности: т.3- операции по издирване и спасяване;т.4- провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи при бедствия; т.5- оперативна защита при наводнения и т.6- радиационна, химическа и биологична защита при инциденти и аварии, свързани с опасни вещества и материали.

С пар.5, т.2 на ПМС №21 от 08.02.2008г. (обн.Дв.бр.17/19.02.2008г.) е създадена нова т.3 в чл.17, ал.1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, в която е предвидено, че за осигурителен стаж при пенсиониране по чл.69 КСО се зачита изслуженото време от лица, изпълняващи дейности, посочени в чл.69, ал.5 КСО (предишна ал.4). Съгласно пар.17, пр.2 от заключителните разпоредби на ПМС №21 от 08.02.2008г. пар.5, т.2 влиза в сила на 23.12.2006г. Съгласно чл.17, ал.2 от Наредбата, осигурителния стаж по ал.1 се зачита за първа категория труд.

Анализирайки посочените разпоредби, съдът счита, че административният орган неправилно е приел, че признаването на осигурителния стаж като първа категория труд за времето преди 23.12.2006 г. би представлявало недопустимо обратно действие на закона. Не се касае за обратно действие, а правен режим на заварени правоотношения и начин, по който законодателят е разпоредил да бъде оценено изслуженото време на лицата, които към 23.12.2006 г. вече са изпълнявали дейностите, включени в приложното поле на чл. 69 КСО.

Към посочената дата на влизане в сила на чл. 69, ал. 4 КСО жалбоподателят е бил действащ служител в системата на Гражданска защита и е продължил да изпълнява същите функции и след тази дата т.е. той е част от категорията работещи лица, които законодателят е решил да постави в специален режим.

От съдържанието на чл. 17, ал. 1, т. 3 НПОС не следва ограничение, че като първа категория се зачита единствено времето, придобито след 23.12.2006г. Законодателят е използвал понятието „изслуженото време“, без да го разделя на време, придобито преди и след влизане в сила на разпоредбата. Същевременно с § 17 от ПМС № 21/2008 г. е предвидено, че разпоредбата на чл. 17, ал. 1, т. 3 НПОС влиза в сила именно от 23.12.2006 г., което показва воля на законодателя новият режим да намери приложение към лицата, които към тази дата вече изпълняват съответните дейности в системата на Гражданска защита.

Вярно е, че съгласно чл. 14, ал. 1 ЗНА нормативните актове имат действие занаяпред, освен ако не

е предвидено друго. В настоящия случай обаче не се касае до обратно действие на закона спрямо приключило правоотношение, а до определяне на правните последици на заварено правоотношение, съществуващо към момента на влизане в сила на новата правна уредба (известна аналогия може да се намери в промяната по ЗСВ относно шестте месеца по чл.173,ал.15 ЗСВ за приложимост на нова правна уредба към вече възникнало правно положение; волята на законодателя беше, че към момента на влизане в сила на новата уредба съществува заварено положение и от този момент нататък то трябва да се съобразява с новите правила т.е. преуреждат се за в бъдеще заварени правоотношения, които не са приключили). Ясно е, че няма нищо общо в конкретиката между двата казуса, но иде реч за възприето законодателно разбиране, че новият закон може да намери приложение спрямо заварени правоотношения, когато урежда занапред техните правни последици, без да засяга валидността на вече настъпилите юридически факти. В тези случаи не е налице същинско обратно действие на закона, а действие спрямо неприключили правоотношения. Към 23.12.2006 г. придобитият от жалбоподателя стаж не е изгубил правното си значение, тъй като служебното правоотношение е продължавало да съществува, а пенсионните последици от този стаж не са били окончателно реализирани. Следователно, самото обстоятелство, че част от стажа е придобит преди 23.12.2006г., не е достатъчно основание той да бъде изключен от приложното поле на новата нормативна уредба, след като законодателят въвежда „прослужено време“, без да въвежда разграничение между време, придобито преди и след 23.12.2006 г. Ако волята му беше приложението на нормата да се ограничи единствено до стажа, придобит след тази дата, подобно ограничение би следвало да бъде изрично формулирано. В конкретната специална уредба законодателят е отделил пенсионната оценка от отделния момент на полагане на труда и е свързал последицата с „изслуженото време“ на определена категория служители. Съдът намира, че при пенсионните и социалноосигурителните отношения правното значение на придобития стаж не се изчерпва към момента на неговото полагане, а продължава да съществува до момента на реализиране на пенсионните права.

По изложените съображения решението на директора на ТП на НОИ С.-град и оставеното в сила с него разпореждане №[ЕГН]/8 от 03.02.2026г. на дл.лице по ПО следва да бъдат отменени.

При новото разглеждане на административната преписка следва да бъде съобразено и друго:

В постановеното решение на директора на ТП на НОИ С.-град органът е приел, че за да се приложи чл. 69 КСО (респ. чл. 17 НПОС), е необходимо лицето да е участвало пряко и непосредствено в дейностите по чл. 17, ал. 2, т. 6 ЗМВР (старите чл. 52г, ал. 1, т. 8 и 9 ЗМВР отм.) и прави извод, че това не следва от заеманите длъжности (стр.3, абз.4 от решението, цит: „Логическото тълкуване на чл. 69, ал. 6 от КСО води на извода..“). Оттам имплицитно заключава, че стажът на жалбоподателя в системата на „Гражданска защита“ не може да бъде първа категория.

Съдът не намира основание да се прилагат изисквания за пряко и непосредствено извършвани дейности, тъй като системата на гражданската защита предвижда участие в спасителни операции, които изискват и планиране, координация, оперативно управление, ръководство на екипи, като всички тези дейности са включени в понятието. Длъжностите на жалбоподателя Т. Р., които са посочени в УП-3 № 764р-9018 от 29.08.2025г. са спасител; главен специалист – спасител; гл.специалист спасител, той и ръководител група; механик; Разпоредбата на чл. 17, ал. 2, т. 6 ЗМВР (старите чл. 52г, ал. 1, т. 8 и 9 ЗМВР отм.) не поставя изискване лицето лично и физически да извършва спасителните действия на терен. Законът

изисква изпълнение на съответните дейности. В понятието „изпълнение на дейностите“ се включват както непосредствените действия по спасителните операции, така и тяхното оперативно ръководство, организация и координация, когато те са неразделна част от същата дейност. Следователно, изводът на административния орган, че само непосредственото участие на терен попада в приложното поле на нормата, представлява стеснително тълкуване на закона, за което липсва изрично нормативно основание.

С оглед всичко изложено спорният акт следва да бъде отменен, а преписката върната на компетентния орган за ново произнасяне по искането на Т. С. Р. за преразглеждане на осигурителния му стаж, обективизирано в негова жалба вх.№ 1023-21-1843/05.12.2025г.

При този изход на делото разноски не се дължат, тъй като жалбоподателят е заявил, че не претендира такива.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, както и на основание чл.143 ал.1 от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалбата на Т. С. Р. Решение № 2153-21-110 от 30.03.2026г. на директора на ТП на НОИ – С.-град и Разпореждане № [ЕГН]/8 от 03.02.2026г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване.

ИЗПРАЩА преписката на длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ С.-град за произнасяне по жалба вх.№ 1023-21-1843/05.12.2025г. на Т. Р. при спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуване и прилагане на закона, в едномесечен срок от влизане в сила на настоящото решение.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от неговото получаване.

Препис от решението да се изпрати на страните.